

er af en Bigtighed, og at der er Punkter deri, som kunne trænge til nærmere Underfølgelse i Udvalg. Jeg skal derfor tillade mig at foreslå Lovforslaget henvist til det Udvalg, som skal behandle den foregaaende Sag paa Dagsordenen, altsaa Udvalget om Forslag til Lov om Kontorholdsogdgjørelse for Amtmandsembedet paa Færøerne.

Uden Forhandling og Afstemning vedtoges dette Forslag af H. Solm.

Den næste Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af: Forslag til Lov om Fordeiendommens Frigjørelse for den døde Haand.

Lovforslaget findes i Till. A. Sp. 2073 ff. Lovforslaget fattes under Forhandling.

Gods: Det Lovforslag, som her foreligger til Forhandling, benytter i sin Titel et Udtryk, som ikke hidtil har havt Børgerrret i det danske Retsprog, det noget mystiske og maaske ogsaa noget nedsettende Udtryk „den døde Haand“. Jeg tror ikke, at det hidtil findes i Lovene for Kongeriget, det er et Udtryk, som er opvolet paa fremmed Jordbund, og som ikke, saavidt mig bekjendt, er naaet høiere op end til Kongeaalen — i Slesvig fandtes der ganske vist en Lov fra Slutningen af forrige Aarhundrede, der anvendte dette Udtryk — og heller ikke have juridiske Forsattere, ialtsald i stort Omfang, benyttet sig deraf. De ere med en vis Varsomhed gaaede dertil, og jeg tror, man bør rose dem derfor, thi der er i Reglen ikke vundet særdeles Meget ved at benytte sig af Kunstudtryk, som Lovgivningen ikke selv benytter, som ere fremkomne under andre Forhold og knytte sig til fremmede Forudsætninger, som ikke have været tilstede hos os. Man vil nemlig ved at optage saadanne Kunstord i Reglen ikke bidrage til at skaffe Klarhed ind, hvor der før var Uklarhed. Men man vil snarere kun fremskaffe nye Elementer til Uklarhed, hvor der maaske iforveien er andre Elementer dertil. Dette tror jeg vil bekræfte sig i nærværende Tilfælde, thi det første Spørgsmaal, der rejser sig, naar man skal til at danne sig en Dom angaaende det forelagte Lovforslag, er jo om Hensynet til, hvad det er for et Tilfælde, det vil ramme, altsaa, hvad der er Gjenstand derfor, og hvor lang dets Rækkevidde er. Jeg tror, at Forslagstillerne ikke have været fuldstændig heldige i at

angive denne Gjenstand i selve Lovforslaget. Jeg mener, at der kan opstaa Tvivl om dets Omraade, som det vilde være heldigt, om de vare løste paa Forhaand, men som det nu, hvis man tænker sig Lovforslaget blive til Lov, senere vil blive Fortolkningens Opgave at finde sig tilrette i. Naar man saa vilde søge Veiledning — det vilde jo ligge nær — i Titlens Angivelse „Fordeiendommens Frigjørelse for den døde Haand“ og selve dette Udtryk „den døde Haand“, tror jeg, man vil finde, at der ikke kommer Klarhed, men Uklarhed frem. Dette Udtryk har en rent historisk Oprindelse. Det skriver sig fra Middelalderens Kamp mellem Kirke og Stat. Det er et Udtryk, der voxede op under den katholske Kirkes heftige Kamp med Staten, det var Kirken, som var den døde Haand, og det skrev sig fra den kirkelige Retsbestemmelse, at, hvad Kirken erhvervede, var uafhængeligt, den lukkede om det, den erhvervede, saa fast som en død Mand's Haand, hvad der engang var kommen indenfor Kirkens Eie, var af dødt fra Omsætningen. Men naar man nu vil tage Hensyn til eller søge at drage Nytte af de Momenter, som ligge i denne oprindelige historiske Betydning, tror jeg ikke, at man ved dette Lovforslags Fortolkning eller Forstaaelse vil komme særlig vidt. Der kan ikke være Tale om, at Lovforslaget særlig har tænkt paa Kirken; den hele Strid, som antydes ved, og hvorom man bliver mindet ved det nævnte Udtryk, var særlig Striden mellem den katholske Kirke og Staten, og Massen af de Love, som angaa dette Forhold, findes ogsaa nu i Stater, hvis overveiende Befolkning er katholsk, og hvor Striden om den katholske Kirkes Evne til at besidde Eiendomme ligeoverfor Statens Overhøihedsret stadig er staaende. Men for protestantiske Lande spille disse Love om Kirkens Eiendomsret ifølge dens hele forandrede Forhold til Staten en forholdsvis meget ringe Rolle, og det er jo ganske naturligt, thi, som en gammel Jurist har sagt, hvor Intet gives, behøver man ikke at udstede noget Forbud. Det kan altsaa ikke være dette Moment, antager jeg, som det kan antages, at man har villet drage Nytte og Fordel af, og det skulde da saa være det andet Moment, Uafhængigheden. Men heller ikke dette Moment, antager jeg, giver Oplysning om, hvor langt Lovforslaget rækker. Er det Meningen at frigjøre Fordeiendomme for Uafhængighedens Haand, kommer man paa den ene Side, efter hvad jeg kan skjønne og antage, langt videre, end Lovforslagstillerne sandsynligvis have ment, og paa den anden Side kommer der Indskrænkninger frem, som der sandsynligvis ikke